

شنبه‌های چالشی صبا؛ تریبونی آزاد برای اهالی فرهنگ و هنر

سایه روشن‌های سفره سینما

ندا روزبه
گفت و گو

تا جایی که ذهن یاری می‌کند روزهای واپسین تمام سال‌های گذشته برای سینماگران، مملو از حرف و حدیث‌هایی مرتبط با چالش‌های آکران آغازین سال پیش‌رو بوده و هست. از آنجا که تمام این جنگ و جدل‌های بی‌امون هنر هفتم پیش از دیدن رنگ هفت‌سینا سر می‌گیرد، لاجرم سینما همه‌ساله خود را با آکران‌های پر حاشیه آغاز می‌کند. اقتصاد سینما به مخاطب و چرخه درست آکران بسیار وابسته است و عدم تکرار فروش هزار میلیاردی سال جاری در سال آینده می‌تواند شکست طرح‌های اقتصادی مدیران سینمایی برای هنر هفتم را رقم بزند. در حالی که در سال جاری بیش از ۳۵ درصد از فروش هزار میلیاردی سینما مربوط به آثار آکران نوروزی و فیلم کم‌دی این بازه است، انجمن پخش کنندگان به ترکیب آثار نوروز پیش‌رو و تعداد کم کم‌دی‌های آن اعتراض کرده‌اند. این در حالی است که پیش از این منتقدان به عدم ذائقه‌سازی سازمان سینمایی و تکیه بر فروش کم‌دی اعتراض کرده بودند. سینمای ایران در سال ۱۴۰۲ با فروشی هزار میلیارد تومانی روبه‌رو شد و رکوردهای گیشه را جابجا کرد، این در حالی بود که بخش زیادی از این فروش مربوط به ۴ فیلم اول گیشه و آثار کم‌دی سینما بود. آکران نوروزی سال گذشته با فیلم‌های «فسیل»، «غریب»، «عروس خیابان فرشته» و «بچه‌های طوفان» روی پرده رفت که از این میان «فسیل» فروش عجیبی داشت و «بچه‌های طوفان» با یک شکست عجیب‌تر مواجه شد. برای نوروز ۱۴۰۳، نیز ۷ فیلم «تمساح خونی»، «پرویز خان»، «آپاراتچی»، «بی‌بدن»، «آسمان غرب»، «نوروز» و «انیمیشن «بلیا در جست‌وجوی قهرمان» انتخاب شده‌اند که کانون پخش کنندگان به عدم وجود آثار پر مخاطب در این بسته آکرانی اعتراض کرده‌اند. یکی از پخش کنندگان قدیمی سینما داریوش بابائیان ضمن اعلام اعتراض این گروه به ترکیب آکران نوروزی ۱۴۰۳ گفته است «تعداد آثار شاد آفرین در ترکیب آکران نوروزی کم است و تنها یک فیلم توانایی جذب مخاطب دارد و حداقل ۵ فیلم باید در این ژانر برای آکران در نوروز وجود داشته باشد.» اما محمد ساسان مدیر مرکز تولیدات سینمایی سوره معتقد است که «اگر بخواهیم برای فروش بیشتر فقط به رویه موجود سینما توجه داشته باشیم فقط باید کم‌دی بسازیم و آکران کنیم که این باعث مرگ دیگر ژانرهای سینمایی و آسیب به سینما خواهد شد.» در حالی پخش کنندگان که اولین حاشیه‌سازان هر ساله آکران‌های نوروزی هستند و در پی آن‌ها برخی از سینماداران و سینماگران با چالش آکران نوروز ۱۴۰۳ مخالف خود را اعلام کرده‌اند که به زعم برخی کارشناسان ژانر کم‌دی در طول یک سال گذشته نه تنها فرصت نفس کشیدن به دیگر ژانرها نداده، بلکه واقعیت و ماهیت اصلی خود را هم به فراموشی سپرده است. به هر صورت باز هم ممکن است از جهاتی دیگر اعتراض و خواسته پخش کنندگان سینما در خصوص کافی نبودن یک فیلم کم‌دی در ترکیب آکران نوروز، وارد باشد. به همین منظور در چالش این هفته روزنامه صبا برای بررسی این موضوع نظر چند تن از تهیه‌کنندگان و کارگردانان سینما را جویا شده‌ایم که در ادامه می‌خوانید.

بهروز نشان (کارگردان و تهیه‌کننده):

به جای اعتراض، به بهتر دیده شدن فیلم‌ها کمک کنیم

بهروز نشان کارگردان و تهیه‌کننده سینما چیدمان آکران نوروز پیش‌رو را اتفاق مهمی دانسته و اظهار داشت: من بخش خوشحال‌کننده چالش آکران نوروز ۱۴۰۳ را حضور یک فیلم کودک در ترکیب فیلم‌های آن می‌دانم. این اتفاق بسیار مهمی است، چرا که همیشه فیلم‌های کودک و نوجوان در آکران نوروز مغفول می‌مانند. در صورتی که این کودک است که می‌تواند پدر، مادر و خانواده را به سینما ببرد و یک شور و اشتیاقی در آکران نوروزی به وجود آورد. روی هم رفته به نظر می‌آید فیلم‌های چیده شده، از هر نوع سلیقه‌ای را پوشش می‌دهند و این اتفاق بسیار خوشایندی است.

وی افزود: ممکن است در نگاه اول این‌طور به نظر برسد که هیچ‌کدام از این فیلم‌ها فروش خوبی ندارند، ولی به هر حال فیلم‌هایی هستند که تولید و در جشنواره فیلم فجر نیز حضور داشته‌اند و بالاخره باید آکران شوند. هر چند که دوستان به نکته درستی در مورد هم‌زمانی ماه مبارک رمضان و عید نوروز اشاره

وی در ادامه با اشاره به فیلم‌های فجر سال جاری گفت: حالا که در این دولت همه چیز یک‌دست است و شما بعد از گذشت سال‌ها در جشنواره فیلم فجر این همه فیلم دولتی می‌بینید که خیلی‌ها به آن خرده می‌گیرند ولی من بابتش خوشحالم؛ البته من یک فیلمساز مستقلم و تا به الان هرگز از بودجه دولتی برای فیلمسازی استفاده نکرده‌ام. خوشحالی من از این جهت است که بالاخره یک اتفاقی حالا به هر دلیلی دارد می‌افتد. نکته مهم این اتفاق اینجاست که وقتی بنیاد سینمایی فارابی، حوزه هنری، شهرداری یا ارگان‌های دولتی دیگر بابت تولید یک فیلم هزینه می‌کنند، حتما پای آکران آن هم خواهند ایستاد. حتی اگر در نگاه اول این دیده شود که آن فیلم در اقتصاد هنر شکست خورده است اما یک فرهنگ‌سازی اتفاق افتاده است. من اصلاً نمی‌خواهم بگویم آن کار، کار درستی یا غلط است و به هیچ وجه قصد ندارم بگویم که آن فرهنگ چگونه باید تعریف شود. اما وقتی آن دوستان تصمیم به این سرمایه‌گذاری‌ها می‌گیرند، حتی گاهی در شرایطی که مطمئن هم هستند که آن فیلم در گیشه شکست خواهد خورد، اتفاقاً به نظر من اشکالی ندارد. چرا که ممکن است آن فیلم فروش بالایی نداشته باشد و از نظر اقتصادی چیزی عاید سازنده‌اش نشود اما یک کار فرهنگی انجام شده که چندین میلیارد ارزش دارد.

بهروز نشان در پایان بیان کرد: مدت‌هاست که در تلویزیون و همچنین در تبلیغات شهری، تبلیغ فیلم‌ها کمتر دیده می‌شود. آن تعداد کمی هم که گاهی به چشم می‌آیند، بسیار سلیقه‌ای هستند. شهرداری‌ها واقعاً باید پای کار بیایند. به نظرم اگر آن حلقه‌های چرخه آکران درست شود، همچنین یک سوبسیدهایی به سینمادارها

داشتند و تصورشان این بوده که به دلیل این هم‌زمانی، فیلم‌های طنز بیشتری آکران شود. به هر ترتیب از بین فیلم‌های چیده شده، دو فیلم این قابلیت را دارند. یکی از آن‌ها «تمساح خونی» فیلم جواد عزتی است که به نظرم اقبال خیلی خوبی می‌تواند داشته باشد و حتما دیده می‌شود، به دلیل این که هم فیلم خوش‌ساختی است و هم در حین جشنواره برایش خوب تبلیغ شده و مردم حتماً برای تماشای آن به سینما خواهند آمد.

او در خصوص اعتراض برخی از پخش کنندگان به این چیدمان بیان کرد: بالاخره بعد از این همه آکران فیلم‌های کم‌دی شاید انتظار این می‌رفت که شاهد فیلم‌های طنز بیشتری در آکران نوروزی باشیم. اتفاقاً به نظر من چیدمانی که دوستان گذاشته‌اند، چالش بسیار هوشمندانه‌ای است. به این دلیل که وقتی دائماً فیلم‌های کم‌دی آکران شود، این تکرار در درازمدت می‌تواند به مخاطبین سینما صدمه بزند. شما وقتی مدام به یک نفر قرمه‌سبزی بدهید خب آن فرد از قرمه‌سبزی زده می‌شود، بالاخره یک تنوعی هم باید وجود داشته باشد و این تنوع در چالش فیلم‌های نوروز ۱۴۰۳ کاملاً احساس می‌شود. از سویی پخش کنندگان و سینماداران هم حق دارند، در حقیقت نگران فروش نرفتن فیلم‌های حال حاضر هستند. تهیه‌کننده «جهان خیال خدا است» معتقد است: مقوله آکران کاملاً یک چرخه است. یک چرخه اقتصادی که مدت‌هاست حلقه‌های مفقود شده زیادی دارد. مانند تبلیغات شهری. به نظرم به جای این که به نوع چالش آکران‌ها اعتراض کنیم، بیاییم به بهتر دیده شدن فیلم‌ها کمک کنیم. اگر دوستان تصمیم بگیرند و بخواهند، این اتفاق واقعاً شدنی است.